

747:022.1

АНАЛІЗ ДОСВІДУ ФОРМУВАННЯ ІНТЕР'ЄРУ СУЧАСНОЇ ПУБЛІЧНОЇ (ЗАГАЛЬНОДОСТУПНОЇ) БІБЛІОТЕКИ

Студ. А.С. Міхєєва, гр. МгДі 2-16
асп. Р.М. Агліуллін

Науковий керівник доц. О.О. Сафронова
Київський національний університет технологій та дизайну

Мета і завдання. Визначити принципи формування дизайну інтер'єру сучасної публічної бібліотеки з врахуванням основних факторів впливу, аналізу вдалого досвіду проектування, наукових джерел за тематикою дослідження; дослідити проблеми дизайну інтер'єру вітчизняних бібліотек.

Об'єкт та предмет дослідження. Об'єктом дослідження є інтер'єр сучасної публічної бібліотеки. Предмет дослідження – принципи формування внутрішнього простору, які включають естетичні та функціональні засоби проектування.

Методи та засоби дослідження. Літературно-системний аналіз публікацій за напрямком дослідження, аналіз нормативних вимог, функціонально-структурний аналіз інтер'єрів сучасних бібліотек, узагальнення досвіду проектування.

Наукова новизна та практичне значення отриманих результатів. На основі аналізу досвіду проектування і дослідження уподобань відвідувачів, запропоновано принципи організації інтер'єру сучасної публічної бібліотеки, що можуть стати в нагоді у реальному проектуванні.

Результати дослідження. Оскільки швидкість збільшення обсягу цифрового доступу до всіх джерел інформації продовжує зростати, бібліотеки по всьому світі працюють над питанням своєї трансформації, мета якої – не втрачати роль в суспільстві. Бібліотека 21-го століття повинна постійно оновлюватися, закликати до участі, співробітництва і безперервного самовдосконалення.

За результатами аналізу наукових джерел, до основних принципів формування сучасної бібліотеки потрібно віднести: доступність і включення – бібліотечні фонди повинні бути відкритими для доступу та використання; прозорість і зв'язок – бібліотека повинна бути «місцем для людей», тобто забезпечувати вільне спілкування; гнучкість і адаптивність – бібліотеки повинні бути змінними, щоб адаптуватись до потреб користувачів і стрімкого розвитку технологій.

Оскільки суспільство стає все більш «роз'єднаним» через розповсюдження інформаційних технологій та інші фактори глобалізації, бібліотеки посідають одну з провідних ролей в об'єднанні суспільства, як вільні публічні простори. За думкою науковців, саме бібліотека стає місцем, де можна відчути свою належність до громади; спілкуватись, об'єднуючи різні культурні, етнічні, вікові, соціальні групи, а також долати розрив між поколіннями.

Сьогодні бібліотеки повинні виконувати три основні функції, в доповнення до їх традиційної ролі житла друкованих матеріалів:

- по-перше, забезпечувати простір для спільної роботи різних верств населення. Особливо це важливо для студентської молоді. Наявність місць, де можливо зібратися разом, має вирішальне значення для вибору студентом бібліотеки, як навчального простору. Зазначимо, що такий простір, де студенти можуть відкрито обговорювати свої проблеми і сперечатися, без необхідності стримувати голоси, є новою нормою;

- по-друге, можливість усамітнитися та відокремлено почитати книгу (поринути в літературу). Забезпечувати спільний простір важливо, але також існує необхідність для розвитку особистості з урахуванням індивідуальних потреб і стилів навчання. Поєднання формальних і неформальних просторів можуть створити середовище, де всі відвідувачі бібліотеки зможуть отримати задоволення своїх потреб;

- і останнє, бібліотеки повинні продовжувати надавати як традиційні, наукові та технічні, так і новітні комп'ютерні послуги, тобто впроваджувати сучасні технології та забезпечувати відповідні технічні служби підтримки.

Як приклад сучасного підходу до проектування публічної бібліотеки, можливо розглядати інтер'єр бібліотеки міста Бірмінгема, Англія. В простір бібліотеки Бірмінгема включено: гнучку театр-студію, медіатеку британського інституту кіно та спеціально спроектований державний арт-простір для виставок. Також є зона для підлітків та молоді, для відпочинку, зустрічей з друзями та кімната для тихого усамітнення. У просторому вестибюлі знаходяться комфортні зони для читання, які дозволяють забезпечити сприятливі умови для зустрічей з друзями, користування інтернетом, або просто відпочинку за обідом. Доступ до WiFi забезпечений по всій території бібліотеки. Нова бібліотека Бірмінгема орієнтована на впровадження цифрових технологій, що стрімко розвиваються; створює нові можливості для навчання та доступу до інформації, є надзвичайно багатофункціональною.

Нажаль в Україні стратегія розвитку бібліотек не прослідковується. Однією з основних проблем є відсутність коштів на придбання нових видань сучасної літератури. Впровадження сучасних технологій присутнє на рівні створення комп'ютерних баз бібліотечних фондів, що допомагає з пошуком літератури в бібліотеці, але комп'ютери для постійного користування відвідувачами – відсутні.

Що стосується засобів дизайну, то треба відмітити, що за останні десять років, дизайнери інтер'єрів бібліотеки використовують колір, як акцент у її внутрішньому просторі не тільки для м'яких меблів, але і для книжкових полиць, столів та столиків, відійшовши від традиційної дерев'яної обробки, що сприяє атмосфері офіційності. Пересувні меблі і тимчасові перегородки забезпечують гнучкість робочих зон середовища. Необхідною умовою створення сучасного бібліотечного простору є також впровадження принципів інклюзивного дизайну, тобто створення інтер'єру, зручного для широкого кола користувачів, включаючи людей з обмеженими можливостями. Бібліотеки, які будуються сьогодні, повинні дивитися в майбутнє. Природна циркуляція воздушних мас, природне освітлення, автономні системи опалення, вентиляція та кондиціонування є необхідною складовою архітектурного проектування і дизайну бібліотечного простору.

Висновок. У своїй гнучкості, сучасна бібліотека розширює можливості пізнання. Простір бібліотеки повинен бути функціональним, орієнтованим на читача, екологічно стійким, стимулювати процеси пізнання і взаємодії з відвідувачем.

Ключові слова. Сучасна бібліотека, навчання, індивідуальні проблеми особистості, навчальний простір, формальний і неформальний простір.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сафронова О. О. Особливості дизайну інтер'єру бібліотеки вищого навчального закладу [Електронний ресурс] / О. О. Сафронова, Г. В. Борисенко // Технології та дизайн. – 2016. – № 3 (20). – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/td_2016_3_16.